

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 65
van **ELS ROBEYNS**
datum: 14 oktober 2014

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Erosiegevoelige landbouwpercelen - Minimale bodembedekking

Jaarlijks gaat heel wat waardevolle langbouwgrond verloren als gevolg van erosie. Ook de modderstromen die hiermee gepaard gaan, kunnen zorgen voor heel wat onheil en overlast.

Eén van maatregelen om de bodem op zeer hoog erosiegevoelige percelen te beschermen, is een minimale bodembedekking. Hoog erosiegevoelige percelen zijn de paars ingekleurde percelen in de verzamelaanvraag. Voor de meeste teelten mag de bodem niet langer dan twee maanden onbedekt blijven voorafgaand aan de inzaai. Het perceel moet geoogst en opnieuw ingezaaid worden voor 1 oktober. Op die algemene regel zijn er een aantal uitzonderingen en een landbouwer kan ook afwijken van de deadline, door dat voor 15 oktober te melden en te motiveren.

Hoewel in het kader van de randvoorwaarden de landbouwers reeds langer verplicht zijn om de bodem van zeer hoog erosiegevoelige percelen minimaal te bedekken en te beschermen tegen erosie werden deze verplichtingen in 2014 verduidelijkt.

1. Wat houdt de verduidelijking van de verplichtingen in 2014 precies in?
2. Op welke wijze werden deze verduidelijkingen gecommuniceerd met de betrokken landbouwers?
3. Hoe verloopt de controle op het naleven van de verplichtingen?
4. Wat zijn de eventuele sancties bij niet-naleving van de verplichtingen?
5. Wie beoordeelt de aanvragen tot afwijking en op basis van welke criteria?

ANTWOORD

op vraag nr. 65 van 14 oktober 2014

van **ELS ROBEYNS**

1. Voor de sterk erosiegevoelige percelen geldt al langer de verplichting om de bodem niet langer dan twee maanden onbedekt te laten voorafgaand aan de datum waarop het hoofdgewas wordt ingezaaid. In 2014 is verduidelijkt dat, om aan deze voorwaarde te voldoen, de landbouwer verplicht is om het voorafgaande hoofdgewas te oogsten en in een bodembedekking te voorzien vóór 1 oktober. In het geval de voorafgaande teelt korrelmaïs is, moet de landbouwer oogsten vóór 15 november en de mulch op het veld behouden. Voor andere teelten die hij pas later kan oogsten, kan hij een afwijking melden en motiveren bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV).

Voor de teelt van wintergraan en winterkoolzaad is verduidelijkt dat de bodem niet langer dan twee maanden onbedekt mag zijn vóór de aanleg van het zaaibed.

2. Door ALV werd de brochure GLB-randvoorwaarden begin 2014 aangevuld met de nieuwe verplichtingen in het kader van erosie. Daarnaast publiceerde ALV vier persberichten waarin de nieuwe verplichtingen aan bod kwamen: in januari, in augustus, in oktober en in november.

Door de dienst Voorlichting en Vorming van het Departement Landbouw en Visserij, in samenwerking met talrijke andere partners binnen en buiten het Departement Landbouw en Visserij, werden diverse voorlichtingsacties gehouden:

- Demodag erosie te Huldenberg op 04/09/2014: demonstratie van 24 machines voor niet-kerende bodembewerking, strip-till-zaai en aanbrengen van drempeltjes bij ruggenteelten. Deze dag werd voorafgegaan door een voorbereidende artikelenreeks (5 stuks) in de landbouwpers in juli en augustus en werd bijgewoond door 600 aanwezigen.
- Erosievoorlichting en -reglementering werd mee opgenomen in alle IPM-activiteiten en -brochures, incl. de praktijkgids gewasbescherming.
- Tijdens de voorlichtingsacties voor de tuinbouw werden de erosiemaatregelen 5 maal toegelicht voor de groenteteelt, 2 maal voor de sierteelt en 8 maal voor de fruitteelt.
- Voor de akkerbouw werden de erosiemaatregelen toegelicht op 4 studiedagen, op 13 IPM-vergaderingen, op 3 graanavonden in het voorjaar 2014, op de wintervergaderingen van 2014 van het Landbouwcentrum voor Voedergewassen (LCV) – dit op 13 locaties en tijdens 3 proefveldbezoeken.

Nog deze winter en in het voorjaar 2015 worden talrijke gelijkaardige informatie-momenten gepland.

Tijdens Agriflanders in januari 2015 wordt het "katern erosie", als onderdeel van de Praktijkgids Water, gelanceerd.

3. De controle op het naleven van de erosieverplichtingen maakt deel uit van de controles op de naleving van de GLB-randvoorwaarden. Bij een voor controle op de randvoorwaarden geselecteerde landbouwer worden alle percelen met een zeer hoge en een hoge erosiegevoeligheid ter plaatse gecontroleerd. Afhankelijk van het tijdstip van de controle, de aanwezige teelt, de eventuele voor- en nateelten, gaat de

controleagent na of de verplichtingen in het kader van enerzijds de minimale bodembedekking en anderzijds het minimaal landbeheer zijn nageleefd.

De controle op de verplichte teeltrotatie voor groenten in open lucht en voor maïs op percelen met een zeer hoge erosiegevoeligheid gebeurt administratief via alle perceelsgegevens uit de verzamelaanvraag.

4. Aangezien de erosieverplichtingen kaderen binnen de GLB-randvoorwaarden, zijn bij niet-naleving de Europese kortings- en uitsluitingsregels van toepassing. Voor een eerste niet-naleving wordt de uitbetaling van de rechtstreekse steun en de agromilieumaatregelen in regel verminderd met 3%. In geval van herhaling, is een vermenigvuldigingsfactor van 3 van toepassing (9%, 27 %, ...)
5. In 2014 hebben de landbouwers slechts 4 meldingen tot afwijking gevraagd. Deze meldingen worden beoordeeld door een werkgroep met experts uit de verschillende betrokken administraties.